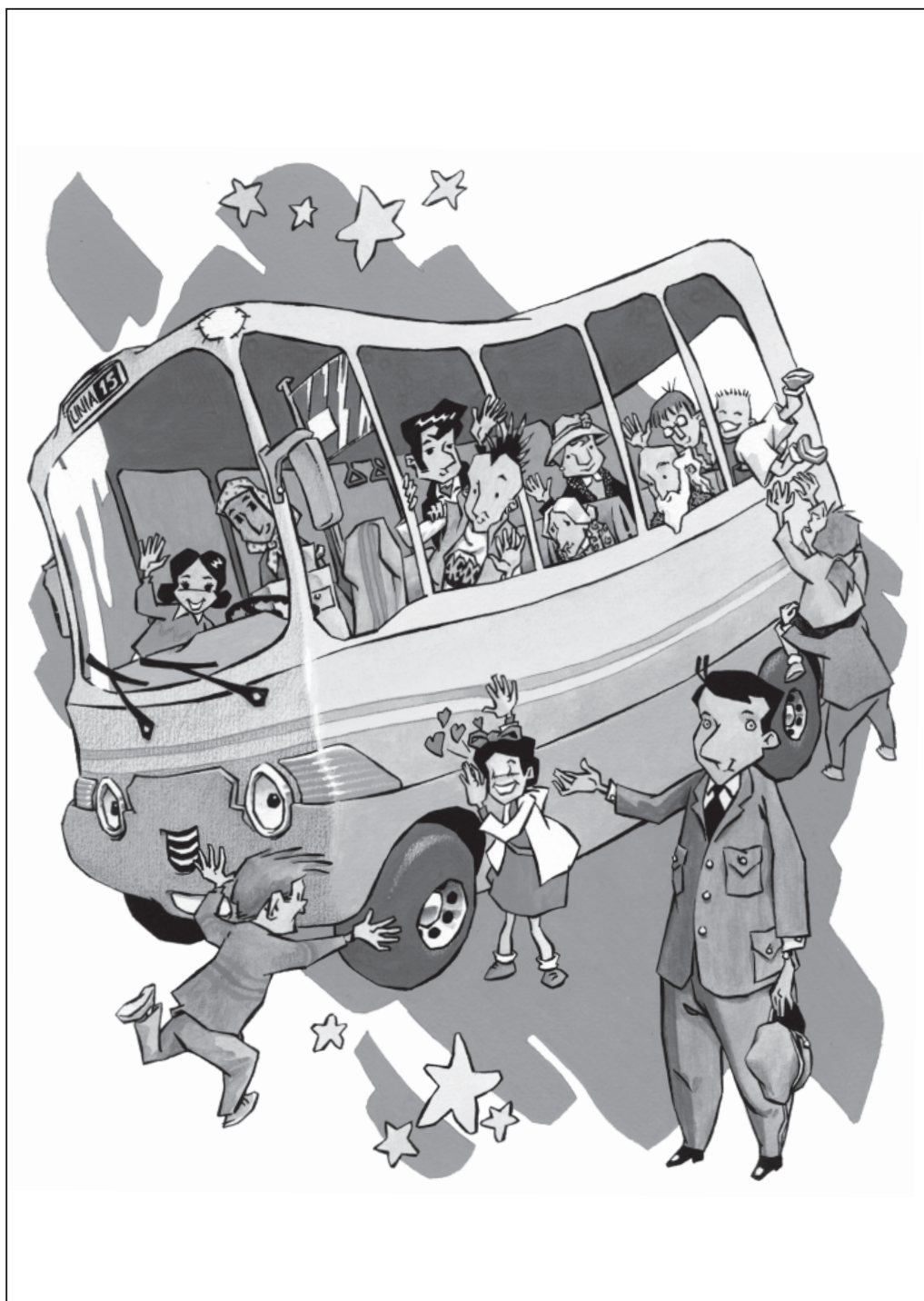

Propostes didàctiques

L'autobús d'aniràs i no tornaras

Elaborades per Joan Andrés

L'AUTOBÚS D'ANIRÀS I NO TORNARÀS

D E S C R I P C I Ó

Autor: *Joan Pla*

Il·lustrador: *Kino Garrido*

Edicions Bromera / Alzira, 2001

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 75

Format: 20,5 × 13 cm, 96 pàgs.

Enquadrernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 10 anys. Especialment recomanat per a lectors i lectores en plena maduresa infantil perquè gaudiran amb les situacions exposades, plenes d'ironia i de fantasia, i perquè captaran el sentit de la història descrita més enllà dels aspectes superficials.

RESUM ARGUMENTAL

L'autobús d'aniràs i no tornaràs conta les aventures i desventures de Jordiet, un autobús enamoradís i juganer destinat a cobrir la línia 15 d'una gran ciutat, i de Pere, un conductor amb un gran amor per la seua professió.

La història comença quan, el dia de sant Jordi, el gerent de l'empresa d'autobusos urbans fa entrega a Pere d'un autobús nou i brillant pintat de colors molt cridaners. Però, quan Pere tot content posa en marxa aquell autobús tan preciós

per començar el primer trajecte del dia, no té més remei que agafar-se fort del volant perquè... l'autobús parla! I el cas és que, no solament parla, sinó que només vol posar-se en camí si es fa el que ell diu.

Per fi, conductor i autobús arriben a un acord i, després de batejar-lo amb el nom de Jordiet en honor al dia tan especial en què s'havien conegut, comencen el recorregut.

A partir d'ací tots dos viuen un seguit d'aventures d'allò més tendres i divertides que els porten a fer de la ruta de la línia 15 tot un espectacle. Així fan pujar un pallasso perquè actue dins l'autobús, incorporen a l'itinerari un canari cantador que els alegra els viatges, arrepleguen un captaire contantes que distrau els viatgers contant-los contes d'allò més interessants. En un altre viatge abandonen la ruta normal per portar els xiquets i les xiquetes d'una escola al parc d'atraccions on s'ho passen molt millor que en l'escola i, finalment, també abandonen l'itinerari per portar una xiqueta àrab a veure la mar, perquè mai no l'havia vista.

Totes aquestes aventures fan les delícies dels passatgers que, entusiasmats, fan el recorregut una vegada i una altra solament pel plaer de viatjar en aquell autobús tan especial, però en canvi trauen de polleguera el gerent de l'empresa de transports qui pensa que Pere fa màgia i per això el despatxa de la feina i, per a evitar-se problemes, tanca Jordiet a la cotxera.

Quan els xiquets del col·legi s'assabenten de tot açò, informen dels fets els periodistes i, ells mateixos acompanyats de la directora de l'escola, es presenten a les cotxeres amb una pancarta ben estesa on demanen la restitució Jordiet i Pere a la línia 15. Per aconseguir-ho, s'enfilen dalt de l'autobús i, mentre el gerent està a punt d'explotar del disgust que té, Pere engega Jordiet i, acompanyat dels improvisats passatgers, inicia un viatge al País d'aniràs i no tornaràs, que el durà a conèixer totes les terres del món.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

L'autobús d'aniràs i no tornaràs és, sobretot, un llibre actual. S'hi reflecteixen d'una manera senzilla i entenedora molts dels problemes de la societat que envolta els nostres xiquets i xiquetes.

La història està dividida en set capítols curts amb molt de diàleg i frases senzilles i clares, cosa que dóna una gran agilitat a la lectura i facilita la comprensió del missatge que l'autor ens proposa.

Els protagonistes principals de la història, Jordiet i Pere, com ja hem dit, ens mostren la realitat quotidiana: la pressa, la prevalença dels interessos econòmics sobre els humans, el racisme, la marginació social, etc. Enfront de tot això i a través del desenvolupament de la trama del llibre, el lector va descobrint quin és el camí que cal seguir per a arribar a un món més solidari. Per a aconseguir aquest objectiu, l'autor fa circular l'autobús sobre un trajecte que, encara que hauria de ser sempre repetit com correspon a una línia urbana, és en realitat cada vegada diferent perquè així cada recorregut es converteix en un exemple de solidaritat, de respecte a la diversitat i de valors positius. El fet que el llibre estiga dividit en set capítols que contenen històries independents però alhora lligades pel denominador comú de l'autobús en marxa, ens facilitarà la tasca de promoure una educació en valors al nostre alumnat, ja que cada capítol ens suggereix múltiples possibilitats d'actuació en l'aula.

Així, el primer capítol ens pot servir per a reflexionar sobre la família, l'amor, el món del treball o els avanços tècnics i les possibilitats que aquests avanços ens siguen útils per a construir un món millor. En el capítol segon podem analitzar el món artístic i, especialment, el dels pallassos; en el tercer, l'amor pels animalets i per la natura; el quart ens proporciona motius per a tractar la marginació social; el cinquè ens convida

a reflexionar sobre la vida escolar; el sisé està dedicat al tema del racisme, la interculturalitat i la diversitat. Finalment, el seté es pot aprofitar per a debatre sobre la solidaritat.

L'AUTOR

Joan Pla va nàixer l'any 1942 a Artana (la Plana Baixa) i es donà a conèixer com a escriptor l'any 1980, amb el conte *No fiqueu llores sobre el meu nom*, amb el qual guanyà el Premi de Narrativa Curta Malva-rosa. El 1981 restà finalista del Premi Jaume Roig de València amb la novel·la *Mor una vida, es trenca un amor*.

Autor d'una extensa obra narrativa, Joan Pla és un dels escriptors més llegits entre el públic infantil i juvenil, gràcies a obres tan conegudes com *La màquina infernal*, *Grafitis*, *L'estranya mort de Berta* o *Només la mar ens parlarà d'amor* (Premi Bancaixa de Narrativa Juvenil 1998), publicades en la nostra editorial. Amb *L'autobús d'aniràs i no tornaràs*, guardonada amb el Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre de l'any 2000, Joan Pla ens ofereix una mostra més de la qualitat de la seua literatura.

L'IL·LUSTRADOR

Kino Garrido va nàixer a Dénia, a la Marina Alta, i ha treballat com a delineant perspectivista i maquetista d'arquitectura durant molts anys. La seua trajectòria professional ha estat vinculada al dibuix des de sempre, i ja fa més de deu anys que es va introduir en el món de la il·lustració. Ha col·laborat amb diverses editorials valencianes i catalanes i els seus dibuixos il·lustren, sobretot, llibres de text i revistes infantils, tot i que també ha fet incursions esporàdiques en la il·lustració de contes, de cartells i de portades.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

Unes propostes didàctiques han de ser un instrument flexible i suggeridor, una eina de motivació al servei tant del professorat com de l'alumnat i no un grup tancat d'exercicis que s'hagen d'aplicar tal i com ens arriben a les nostres mans. Cal que, en la mesura que siguem capaços d'aconseguir-ho, les convertim en un seguit d'activitats plaents per a l'alumnat. En conseqüència, no han de tenir com a únic objectiu transmetre coneixements més o menys "acadèmics" als alumnes, sinó també promoure l'enriquiment intel·lectual i estètic dels xics i xiques de les nostres escoles.

Per aquest motiu les propostes didàctiques d'aquesta col·lecció es presenten separades del llibre de lectura, per deixar al criteri de la mestra o del mestre les possibilitats d'usar-les una vegada llegida la història. Encara que les propostes han estat elaborades pensant en el currículum escolar del tercer cicle d'Educació Primària, fóra convenient triar, entre els exercicis i jocs proposats, els més adequats per al nivell, així com els més convenients a les necessitats, els gustos i els interessos dels alumnes de la classe. Per les mateixes raons, aquestes propostes de treball són ampliables o modificables en qualsevol aspecte.

La majoria dels educadors som conscients que, encara que la lectura és una activitat recreativa, completa i instructiva, la realitat és que l'índex de lectors és encara molt baix. Per tant, forma part de la nostra tasca, aconseguir que els nostres alumnes esdevinguin lectors. Però també hem de ser conscients que això només serà possible si els introduïm en l'hàbit lector d'una manera lúdica.

Una manera d'aconseguir-ho és fer que l'alumnat mateix participe activament en la formació d'aqueix hàbit lector que reclamem. Així, aprofitant la lectura del capítol quart de *L'autobús d'aniràs i no tornaràs*: "El captaire contacontes", podem

dur endavant una activitat que consisteix a convertir el nostre alumnat en contacontes. Aquesta activitat es pot preparar individualment, a l'estil clàssic dels contacontes (seria important que prèviament hagueren vist l'actuació d'algun contacontes professional) o en equip, escenificant la història d'una manera molt senzilla.

Si optem per la segona opció, per a dur-ho endavant dividirem la classe en equips de quatre o cinc alumnes. Cada equip s'ha de convertir en un grup de teatre i ha d'escenificar, de manera senzilla, un conte a la resta de companys i companyes de la classe o, fins i tot, als de les altres classes de l'escola.

Els passos seran els següents:

- Elegir, en el si de l'equip i de manera consensuada, el conte que es vol representar.
- Preparar la representació del conte: lectura, relectura, vestuari, decorats, repartiment de papers...
- Assajar sota la direcció del mestre o de la mestra.
- Envoltar la representació de misteri, de manera que es vaja creant un ambient de desig.
- Preparar invitacions personals i col·lectives, però sense dir mai quin és el conte que es representarà.
- Representar la història.

També és convenient preparar un programa de mà on es comente el llibre d'on han tret el conte que representaran —títol, autor/a, il·lustrador/a, breu resum del llibre o del conte, per què l'han elegit, etc.—, que es repartirà al final de la representació com a regal als assistents per tal de facilitar-los les referències bibliogràfiques i motivar-ne la lectura.

Si l'activitat es programa d'una manera adequada i amb imaginació, de segur que estarem en el camí de formar lectors.

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT 4: SOPA DE LLETRES

R				S						
E				E						R
T					I					A
R	A					E				D
O	T						N			I
V	R		V	O	L	A	N	T		O
I	O								S	
S	P									
O										
R			C	O	X	A	R	A	P	

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT 7: el pallasso i la mar.

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT 11: màgia.

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT 12: una xiqueta de cabells castanys i ulls verds.

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen aquestes propostes.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA:

AUTOR/A:

IL·LUSTRADOR/A:

EDICIONS BROMERA

COL·LECCIÓ: Núm.:

1. Pensa un títol diferent per a *L'autobús d'aniràs i no tornaràs* i dissenya en un full una nova portada per al llibre que has llegit.

2. De totes les aventures que passen junts Jordiet i Pere, quina és la que més t'ha agradat? Per què?

.....
.....

3. Uneix cada personatge a dos dels adjectius que et proposem. Fixa't en l'exemple:

Jordiet	malvestit	brillant
Pere —————	prim	cridaner
El gerent	rialler	enrabiad
El captaire	nou	barbamec
El pallasso	malcarat	barbut

4. Si hagueres de recomanar l'obra a un amic o amiga, què li diries?

.....
.....
.....

B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Què li va passar al pare de Pere? Per què?

.....
.....
.....

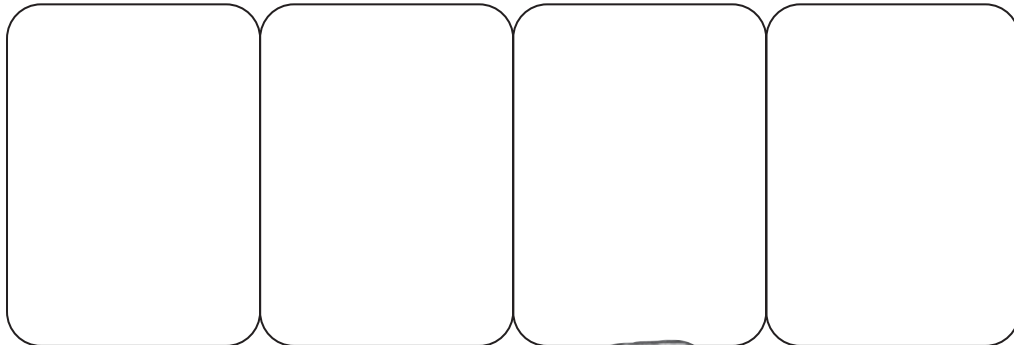
2. Investiga i després contesta:

Quin dia se celebra Sant Jordi?

Quines festes celebren a Alcoi per Sant Jordi?

Què s'acostuma a regalar per Sant Jordi?

3. Pere, que té molt mala memòria ha oblidat com són alguns senyals de trànsit. Dibuixa i acoloreix els que et proposem perquè no se li tornen a oblidar.

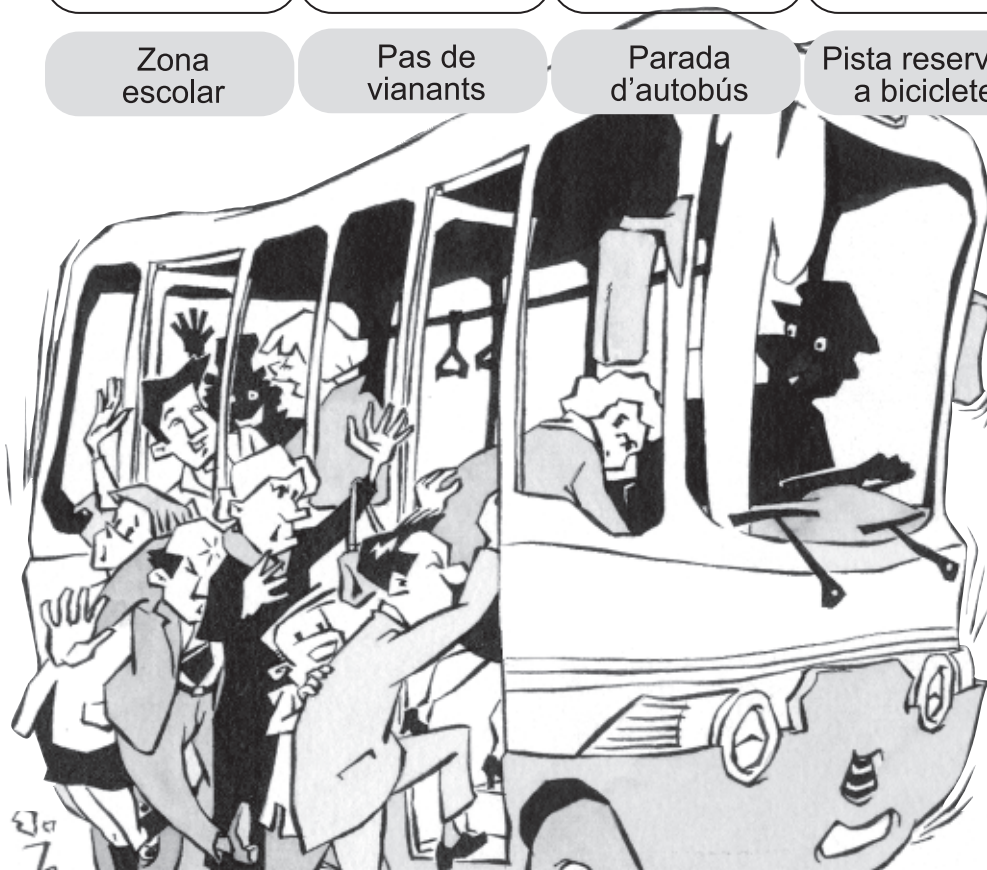

Zona
escolar

Pas de
vianants

Parada
d'autobús

Pista reservada
a bicicletes

4. En aquesta sopa de lletres hem amagat sis parts d'un autobús. Series capaç de trobar-les?

R	R	B	L	S	P	E	W	Q	D	E	A
E	I	C	X	T	E	A	Z	V	N	M	R
T	M	H	E	W	A	I	F	D	X	O	A
R	L	A	K	F	Q	I	E	B	V	X	D
O	T	T	Y	M	P	L	G	N	Q	I	I
V	W	R	Z	V	O	L	A	N	T	M	O
I	Q	O	S	C	F	T	Y	J	M	S	L
S	N	P	D	E	A	X	G	I	K	V	S
O	A	X	F	U	K	N	F	W	Z	O	L
R	T	G	S	C	O	X	A	R	A	P	K
R	Z	C	B	M	L	J	F	S	Q	E	T

5. Jordiet porta els xiquets i les xiquetes de l'escola al parc d'atraccions. Quines creus que seran les atraccions que els agradaran més? Escribeu-les de l'1 al 5 segons l'ordre de preferència.

1.
2.
3.
4.
5.

6. Posa en marxa els teus dots d'escriptor i torna a escriure aquest fragment del llibre però fes que ara tinga un sentit completament contrari al de l'original.

Finalment l'autobús es posà en marxa. La gent, amb la son a la cara, pujava o baixava en cada parada. Quan van passar per l'avinguda dels Ametllers, el pallaso encara no havia començat la seua funció.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Recordes a qui va pujar Jordiet en el capítol segon? I a quin lloc portà Aixa? Encerta la solució d'aquestes endevinalles i tindràs la resposta.

Brame, marege, sóc tomba
sóc abisme i sóc mirall,
d'igual manera tracte
al rei com al vassall.

.....

Amb la cara enfarinada
i lluint cònic barret,
sempre alegre la xicalla.

.....

8. Fixa't en la il·lustració. De què deuen estar parlant? Escriu un diàleg on intervinguen Pere, Rosa i sa mare. (No t'oblides de canviar de línia i de posar la ratlla cada vegada que parle un dels personatges.)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

9. El gerent de l'empresa de transports té un bigot gros per a dissimular un nas prim i llarg. Què s'hauria posat si haguera de dissimular:

- Unes orelles enormes?
- Una cara plena de taques?
- Un coll molt curt?

10. El fill de la xicota de Pere és un poc trapatroles. Però, saps com és un xiquet trapatroles? Descriu-lo.

Un xiquet trapatroles és

.....

.....

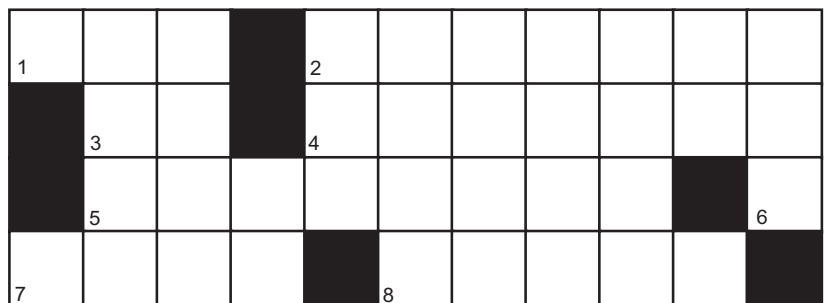
.....

11. Què fa Jordiet, segons el gerent?

12. Saps quin passatger va descobrir primer que cap altre que Jordiet parlava? Endevina les definicions, escriu-les en l'ordre que et donem i ho descobrirem.

1. Femení d'*un*.
2. Persona de pocs anys (femení).
3. Preposició.
4. Elements que tenim els humans en el cap.
5. Del color de les castanyes.
6. Lletra que s'usa per a unir paraules i frases coordinades.
7. En plural, òrgan de la vista.
8. En plural, color que sol tenir l'herba tendra.

13. Abans de començar el viatge al País d'aniràs i no tornaràs, els periodistes que estaven reunits per donar notícia del fet, feren una entrevista a Pere, i aquest els va contestar el que trobaràs escrit més avall. Què creus que li van preguntar? Escriu-ho.

—

— Des que va desaparèixer mon pare que tenia pensat fer aquest viatge.

—

— L'alegria més gran de la meua vida me l'ha proporcionada ser el xofer de Jordiet.

—

— No sé per quins camins anirem però estic segur que serem molt feliços fent aquest viatge.

14. Finalment, Pere, Jordiet i els xiquets de l'escola marxen cap al País d'aniràs i no tornaràs. Per què l'anomenen així? Explica-ho amb les teues paraules.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

EL MICALET GALÀCTIC

bromera